

Dosarul nr. 2rc-52/24
2-22015914-01-2rc-26062024

Prima instanță – Judecătoria Drochia, sediul Glodeni (jud.: A. Țihonschi)
Instanța de apel – Curtea de Apel Bălți (jud.: A. Garbuz, Iu. Grosu, A. Ciobanu)

DECIZIE

24 iulie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Lilia Roic-Botezatu

Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de Întreprinderea Individuală „Borș Victor”,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de
Societatea cu Răspundere Limitată „Evolar” împotriva Întreprinderii Individuale
„Borș Victor” cu privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea
cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 31 mai 2024 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost
restituită cererea de apel depusă de Întreprinderea Individuală „Borș Victor”
împotriva hotărârii din 22 iunie 2022 a Judecătoria Drochia, sediul Glodeni, în
temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă,

c o n s t a t ă :

La 31 ianuarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, SRL „Evolar”,
reprezentată de avocata Tatiana Guțu, a depus cerere de chemare în judecată
împotriva ÎI „Borș Victor” cu privire la încasarea datoriei, penalității și
compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 3-4 verso).

Prin hotărârea din 22 iunie 2022 a Judecătoria Drochia, sediul Glodeni, a
fost admisă integral acțiunea.

S-a încasat de la ÎI „Borș Victor” în beneficiul SRL „Evolar” datoria în sumă
de 167 310 de lei.

S-a încasat de la ÎI „Borș Victor” în beneficiul SRL „Evolar” penalitatea în
sumă de 150 579 de lei.

S-a încasat de la ÎI „Borș Victor” în beneficiul SRL „Evolar” cheltuielile de
judecată în sumă de 19 536,67 de lei, compuse din cheltuieli pentru asistență
juridică în sumă de 10 000 de lei și taxa de stat achitată de către reclamant, în sumă
de 9 536,67 de lei (f. d. 33).

La 22 ianuarie 2024, ÎI „Borș Victor” a declarat apel împotriva hotărârii din
22 iunie 2022 a Judecătoria Drochia, sediul Glodeni, prin care a solicitat repunerea
în termenul de declarare a apelului, admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii
instanței de fond, cu restituirea cauzei spre rejudecare în prima instanță, dat fiind

faptul că cauza a fost examinată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată (f. d. 44-46).

Prin încheierea din 22 februarie 2024 a Curții de Apel Bălți, a fost admisă cererea depusă de ÎI „Borș Victor” cu privire la repunerea în termenul de atac împotriva hotărârii din 22 iunie 2022 a Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni și s-a repus ÎI „Borș Victor” în termenul de atac împotriva hotărârii din 22 iunie 2022 a Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni.

S-a acordat apelantei un termen de 15 zile din momentul recepționării hotărârii motivate, pentru depunerea apelului motivat, pentru achitarea taxei de timbru în mărime de 200 de lei și a taxei de stat în mărime de 466,64 de lei (f. d. 75-76 verso).

Prin încheierea din 31 mai 2024 a Curții de Apel Bălți, a fost restituită cererea de apel depusă de ÎI „Borș Victor” împotriva hotărârii din 22 iunie 2022 a Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă (f. d. 86-87 verso).

La 14 iunie 2024, ÎI „Borș Victor” a declarat recurs împotriva încheierii din 31 mai 2024 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, la etapa de primire și examinare a cererii de apel, cu repunerea în termenul de înlăturare a neajunsurilor (f. d. 90-96).

În motivarea recursului, a indicat că din momentul pronunțării dispozitivului încheierii din 22 februarie 2024 a Curții de Apel Bălți, încheierea nominalizată nu i-a fost înmănată sau remisă în adresa dânsului.

A menționat că din 22 februarie 2024 și până la 07 iunie 2024, nu a recepționat nici hotărârea motivată a primei instanțe, motiv din care la 11 iunie 2024, prin intermediul cancelariei Curții de Apel Bălți și a Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni, a depus 2 cereri, prin care a solicitat eliberarea încheierii instanței de apel și a hotărârii instanței de fond.

Ulterior, a punctat că hotărârea primei instanțe a recepționat-o la 12 iunie 2024.

Suplimentar, a precizat că nu dispune de poștă electronică, iar în ceea ce ține de constatările instanței de apel, precum că reprezentantul său, avocatul Dumitru Fortuna, a recepționat prin intermediul poștei electronice actele judecătorești nominalizate, dânsul nu le poate accepta, or, acesta a încheiat cu reprezentantul său contract de asistență juridică doar în instanța de apel, fără ca acesta să dispună și de alte împuterniciri, mai cu seamă că cererea de apel a fost depusă personal de către el, și nu de reprezentant.

Totodată, din lipsa mijloacelor financiare, nu a fost în stare să achite în continuare serviciile avocațiale, din care considerente activitatea reprezentantului său s-a limitat doar la asistență juridică și la participarea în ședință de judecată.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele cauzei, rezultă că copia încheierii instanței de apel a fost notificată la adresa electronică a reprezentantului recurente, avocatul Dumitru

Fortuna, la 04 iunie 2024, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică (f. d. 88 verso).

Astfel, se constată că recurenta ÎI „Borș Victor” s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 14 iunie 2024 (f. d. 90), în termenul legal.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel, din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Potrivit art. 428 alin. (1) din Codul de procedură civilă, decizia instanței de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că dispozitivul hotărârii primei instanțe, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Evoluar” împotriva Întreprinderii Individuale „Borș Victor” cu privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost emis la 22 iunie 2022 (f. d. 33).

Din actele și lucrările dosarului, se atestă că la 22 ianuarie 2024, ÎI „Borș Victor” a declarat apel împotriva hotărârii din 22 iunie 2022 a Judecătorei Drochia, sediul Glodeni, prin care a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu restituirea cauzei spre rejudecare în prima instanță, dat fiind faptul că cauza a fost examinată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată (f. d. 44-46).

Prin încheierea din 22 februarie 2024 a Curții de Apel Bălți, a fost admisă cererea depusă de ÎI „Borș Victor” cu privire la repunerea în termenul de atac împotriva hotărârii din 22 iunie 2022 a Judecătorei Drochia, sediul Glodeni, s-a repus ÎI „Borș Victor” în termenul de atac împotriva hotărârii din 22 iunie 2022 a Judecătorei Drochia, sediul Glodeni și s-a acordat apelantului un termen de 15 zile din momentul recepționării hotărârii motivate, pentru depunerea apelului motivat, pentru achitarea taxei de timbru în mărime de 200 de lei și a taxei de stat în mărime de 466,64 de lei (f. d. 75-76 verso).

Ulterior, prin încheierea din 31 mai 2024 a Curții de Apel Bălți, a fost restituită cererea de apel depusă de ÎI „Borș Victor” împotriva hotărârii din 22 iunie 2022 a Judecătorei Drochia, sediul Glodeni, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă (f. d. 86-87 verso).

În argumentarea soluției sale, instanța de apel a reținut că apelanta ÎI „Borș Victor” nu a executat indicațiile instanței de apel, stabilite prin încheierea din 22 februarie 2024, și anume nu a prezentat apelul motivat, dovada de plată a taxei de stat și a taxei de timbru, circumstanță ce impune restituirea cererii de apel.

Verificând legalitatea încheierii instanței de apel, în raport cu motivele recursului și cadrul legal aplicabil speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată ca fiind justificată concluzia instanței de apel cu privire la restituirea cererii de apel depuse de ÎI „Borș Victor”, din motivul neînlăturării în termen a neajunsurilor stabilite de către instanța de apel prin încheierea din 22 februarie 2024 a Curții de Apel Bălți.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Potrivit art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

În conformitate cu art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Conform art. 100 alin. (1)¹ din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care aceștia sunt conectați prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în mandatul de avocat, în alte acte ce atestă utilizarea poștei electronice. Actele de procedură expediate prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se consideră comunicate.

Completul de judecată notează că copia încheierii din 22 februarie 2024 a Curții de Apel Bălți a fost notificată la adresa electronică a reprezentantului ÎI „Borș

Victor”, avocatul Dumitru Fortuna, fortuna.dumitru@mail.ru, la 27 februarie 2024 (f. d. 77).

Confirmarea expedierii documentului către partea interesată se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice, anexat la materialele cauzei.

Extrasul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului, data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc.

Instanța de recurs reține că, cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului pe poșta electronică, extrasul menționat va cuprinde informații cu privire la aceste inexactități, cu alte cuvinte, expeditorul va primi un mesaj separat de la „*Mail delivery system*” sau extrasul dedus analizei va cuprinde mesajul de la „*Mail delivery system*”, conform căruia operatorul poștal va explica cauzele care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită sau ea nu poate primi e-mailuri.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că astfel de mențiuni de eroare tehnică, odată cu expedierea actului judecătoresc la adresa electronică a reprezentantului ÎI „Borș Victor”, avocatul Dumitru Fortuna, lipsesc.

Prin urmare, acțiunile instanței de apel cu privire la expedierea copiei încheierii din 22 februarie 2024, se încadrează pe deplin în rigorile prevăzute la art. 100 alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă.

De altfel, aceeași adresă de corespondență a avocatului Dumitru Fortuna, și anume fortuna.dumitru@mail.ru, este indicată în mandatul avocatului seria MA nr. 2122001 din 16 ianuarie 2023 (f. d. 67), circumstanță care reflectă autenticitatea acesteia și disponibilitatea pentru a fi utilizată pentru corespondență.

Totodată, rolul activ al reprezentantului ÎI „Borș Victor”, avocatul Dumitru Fortuna, s-a manifestat și prin faptul că, potrivit procesului-verbal al ședinței judiciare din 22 februarie 2024 a Curții de Apel Bălți, acesta a fost prezent la pronunțarea dispozitivului încheierii și, respectiv, era în cunoștință de cauză de soluția emisă pe marginea cererii de apel depuse de ÎI „Borș Victor” împotriva hotărârii din 22 iunie 2022 a Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni. Mai mult, în cadrul aceleiași ședințe de judecată din 22 februarie 2024 a Curții de Apel Bălți, a fost prezent însuși administratorul ÎI „Borș Victor”, Victor Borș (f. d. 73-74).

Prin urmare, constatările respective permit instanței de recurs să califice drept lipsite de temei obiecțiile recurente, precum că ÎI „Borș Victor” nu a recepționat încheierea din 22 februarie 2024 a Curții de Apel Bălți.

Într-o altă ordine de idei, instanța de recurs observă că curgerea termenului de 15 zile, acordat ÎI „Borș Victor” de către instanța de apel pentru remedierea neajunsurilor din cererea de apel, a fost condiționată de momentul recepționării hotărârii motivate a instanței de fond.

Astfel fiind, potrivit extrasului din poșta electronică, se confirmă că copia hotărârii motivate din 22 iunie 2022 a Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni, a fost notificată, în mod electronic, inclusiv și reprezentantului ÎI „Borș Victor”, avocatul Dumitru Fortuna, la 14 mai 2024 (f. d. 83).

Prin urmare, având în vedere că hotărârea integrală a Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni, trimisă destinatarului prin poșta electronică, se consideră

recepționată în ziua expedierii, termenul de 15 zile, stabilit de către instanța de apel pentru remedierea neajunsurilor din cererea de apel, a început să curgă la data de 15 mai 2024, ziua imediat următoare comunicării actului judecătoresc și a expirat la 29 mai 2024 (zi de miercuri).

Cu toate acestea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că recurenta a omis să remedieze lacunele identificate în cererea de apel depusă de ÎI „Borș Victor” în termenul acordat de către instanța de apel, prin încheierea din 22 februarie 2024 a Curții de Apel Bălți, fapt care condiționează restituirea cererii de apel, în ordinea prevăzută de art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

Cu referire la argumentele recurente, precum că cererea de apel a fost depusă de ÎI „Borș Victor”, în persoana administratorului Victor Borș, și nu prin intermediul reprezentantului său, iar activitatea avocatului s-a limitat doar la serviciile de asistență juridică și la participarea în ședință de judecată, instanța de recurs nu poate reține relevanța acestora, or, mandatul avocatului seria MA nr. 2122001 din 16 ianuarie 2023, în mod cert confirmă existența împuternicirilor avocatului Dumitru Fortuna de reprezentare a intereselor juridice ale ÎI „Borș Victor” pe marginea prezentei cauze civile, inclusiv și împuternicirea de atacare a hotărârii judecătorești, fapt consemnat expres pe versoul mandatului nominalizat (f. d. 67-67 verso).

Mai cu seamă că, în sensul prevederilor art. 75 alin. (4) din Codul de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. *Culpa reprezentantului este echivalentă culpei părții.*

În context, apelanta avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CtEDO (cauza *Van Harn v. Germania*, 11 septembrie 2007), de a-și proteja drepturile de acces la instanță prin valorificarea dreptului său la o cale de atac, cu respectarea exigențelor legale.

Relevanță speței prezintă prevederile art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art. 13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurenta a neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 31 mai 2024 a Curții de Apel Bălți a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt neîntemeiate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă,
Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Întreprinderea Individuală „Borș Victor”.

Se menține încheierea din 31 mai 2024 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă,
intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere
Limitată „Evolar” împotriva Întreprinderii Individuale „Borș Victor” cu privire la
încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Lilia Roic-Botezatu

Oxana Parfeni